

**การใช้ห้องสมุดประกอบการสอนและเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน
ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร
เขต 1¹**

**Library Support Teaching and Attitudes toward Using Libraries
for Teaching of Secondary Schools Teachers within the Office
of Bangkok Educational Service Area 1**

จารวี ฝักโพธิ์²

Jarawee Fukpo

บุญยืน จันทร์สว่าง³

Boonyuenc Chansawang

---

¹ บทความจากสารนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2553

² ครู โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร E-mail: jaraweec@yahoo.com

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
E-mail: boonyuenc@swu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน และเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน รวมทั้งเปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน และเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของครู กลุ่มตัวอย่างคือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 439 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F-test และสถิติสหสัมพันธ์ผลคูณของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ครูที่สอนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษ ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนไม่แตกต่างกัน 3) ครูมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนอยู่ในระดับมาก โดยครูที่สอนในโรงเรียนขนาดกลางและใหญ่มีเจตคติสูงกว่าครูที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีเจตคติสูงกว่าครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอน 11-20 ปี 4) ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับ เจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกและสัมพันธ์กันในระดับมาก

Abstract

The purposes of this research were to study the quantity of library support teaching, attitudes toward Using Libraries for Teaching by secondary school teachers, and compare their use by variables: school size, learning matter groups, and teaching experience. The sample comprised of 439 secondary school teachers under the Office of the Office of Bangkok Educational Service Area 1, which was selected by multistage sampling method. The tool used in this research was the questionnaire. Then the data was analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient. The findings were as follows: 1) The teachers used the library to support their teaching at the moderate level. 2) The teachers who taught in medium and large size schools used more than the teachers in extra big size schools. The teacher who had different teaching experience used library to support teaching at the same quantity. 3) Secondary school teachers had attitude toward library use for supporting teaching at high standard. The teachers who taught in medium and large size schools had attitude higher than the teachers in extra large size schools. The teachers who taught in the Learning Area of Social Science Studies, Religion and Culture had attitude higher than the teachers who taught Learning Area of Mathematics. The teachers who had teaching experience more than 20 years had attitude higher than the teachers who had teaching experience 11-20 years. 4) It was found that the quantity of library use for supporting teaching and attitude toward that issue had positive relation at high level.

คำสำคัญ: การใช้ห้องสมุดประกอบการสอน การสอน เจตคติ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

Keyword: Library support teaching, Teaching, Attitude, Secondary school teachers

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยให้ก้าวไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดยมุ่งพัฒนาคนและสังคมไทย ให้ครอบคลุมใน 3 เรื่องหลัก คือ การพัฒนาคนไทยให้มีคุณธรรมนำความรู้ ด้วยการพัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้อของคน ทุกกลุ่มและทุกวัย ตลอดชีวิต โดยเริ่มตั้งแต่วัยเด็กให้มีความรู้พื้นฐานเข้มแข็ง มีทักษะชีวิต พัฒนาสมรรถนะ ทักษะของกำลังแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการ พร้อมก้าวสู่โลกของการทำงานและการแข่งขันอย่างมีคุณภาพ สร้างและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศโดยเฉพาะในการสร้างสรรค์นวัตกรรม และองค์ความรู้ ส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จัดการองค์ความรู้ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์ความรู้สมัยใหม่ตั้งแต่ระดับชุมชนถึงประเทศ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549: 50) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน หรืออำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ พร้อมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ รวมถึงรัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬา และนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 12-16) จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงปรับปรุงและจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนที่จะให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต

ในปี พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อพัฒนาไปสู่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยนำข้อมูลจากการศึกษาวิจัยและข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554) มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติในอนาคตให้เป็นผู้ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึก ในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 3) ห้องสมุดจึงเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญแหล่งหนึ่งที่ช่วยในการจัดการศึกษาเป็นไปตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ เพราะห้องสมุดเป็นสถานที่เก็บรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ทุกรูปแบบดังกล่าวแล้ว และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะห้องสมุดโรงเรียน ซึ่งนอกจากเป็นแหล่งรวบรวมทรัพยากรที่สำคัญแล้ว ยังเป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน โดยมีบรรณารักษ์เป็นผู้ให้บริการ และให้ความร่วมมือกับครูผู้สอนและนักเรียนในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียนการ

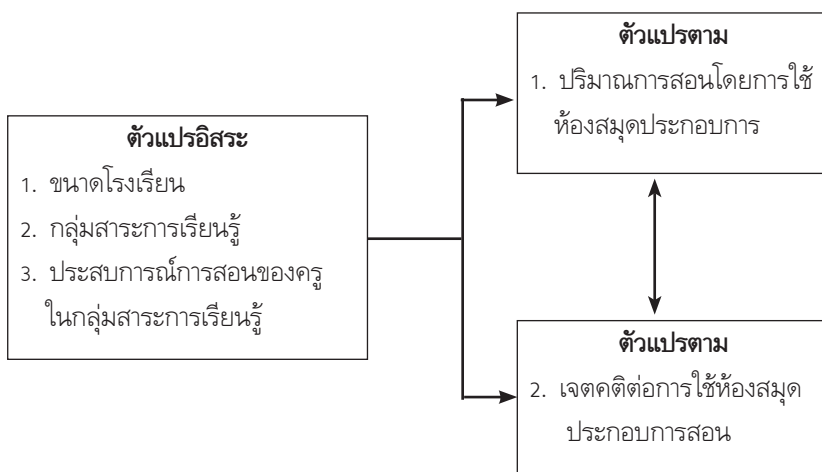
สอนตามหลักสูตร บทบาทสำคัญของห้องสมุดโรงเรียน คือ เป็นสถานที่ที่เป็นแหล่งปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน พัฒนาการอ่าน การศึกษาค้นคว้าของนักเรียนและปลูกฝังเจตคติให้นักเรียนมีนิสัยรักการศึกษาค้นคว้าตลอดชีวิต การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ครูไม่ใช่ผู้ที่ทำหน้าที่สอนเนื้อหาความรู้แก่นักเรียนเพียงอย่างเดียว แต่มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำแหล่งความรู้ และชี้แนะวิธีการศึกษาค้นคว้าความรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน จากผลการศึกษาของเจย์ (Jay. 1970) ที่ได้ศึกษาเรื่องการใช้ห้องสมุดเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยสอนชนิดหนึ่งในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าครูไม่ควรสอนนักเรียนเฉพาะภายในห้องเรียนเท่านั้น แต่ควรมีเวลาให้สำหรับการทำกิจกรรมต่าง ๆ นอกห้องเรียนด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่ต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด จึงกล่าวได้ว่าห้องสมุดมีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย

ในขณะที่ผลการศึกษาของ นิตยา สุขศิริสันต์ (2535: 69) ที่ศึกษาเรื่อง การสอนโดยใช้ห้องสมุดของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล พบว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีปริมาณการสอนโดยใช้ห้องสมุด โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวได้ศึกษาผ่านมาแล้วถึง 20 ปี กอปรกับปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้กันอย่างแพร่หลาย ในโรงเรียนต่าง ๆ รวมถึงโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้วย ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงสนใจที่จะศึกษาการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนและเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ว่ามีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนในกิจกรรมต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด และมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนอย่างไร เพื่อนำผลจากการศึกษาที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการให้บริการห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสพการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
4. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีปริมาณการสอนโดยการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน
2. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกันมีปริมาณการสอนโดยการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน
3. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่มีประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกันมีปริมาณการสอนโดยการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน
4. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน
5. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน
6. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่มีประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน
7. การใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 40 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ 14 แห่ง จำนวน 926 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 26 โรงเรียน จำนวน 3,247 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 4,173 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1. 2551)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สุ่มจากจำนวนประชากรข้างต้น โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) โดยมีวิธีการ ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 สุ่มโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ จำนวน 10 โรงเรียน จากจำนวนทั้งสิ้น 14 โรงเรียน และสุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 10 โรงเรียน จากจำนวนทั้งสิ้น 26 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 20 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มครูจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 โรงเรียน ตามตัวแปรกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ โดยสุ่มกลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 3 คน รวม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 480 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) คือ จำนวน 354 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของครู ได้แก่ เพศ อายุ วิชาที่สอน และประสบการณ์ในการสอน เป็นแบบเลือกตอบ และแบบเติมข้อความ

ตอนที่ 2 ปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครู เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับกิจกรรมที่ใช้สอนหรือกิจกรรมการค้นคว้าเพื่อพัฒนาการสอนอันเกี่ยวข้องกับห้องสมุด เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1)

ตอนที่ 3 เจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครู เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนที่มีทั้งทางบวกและทางลบ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) เห็นด้วย (4) ไม่แน่ใจ (3) ไม่เห็นด้วย (2) และ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขอบหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ส่งแบบสอบถามไปให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยผ่านผู้อำนวยการโรงเรียนและเก็บรวบรวมคืนด้วยตนเอง รวมทั้งสิ้น 480 ชุด และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น จำนวน 447 ชุด เป็นฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 439 ฉบับ ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามในข้อ 4.2 มากำหนดรหัสการลงคะแนน พร้อมกรอกข้อมูลลงโปรแกรมคำนวณสำเร็จในส่วนของแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปริมาณการใช้และแบบวัดเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครู เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ วิเคราะห์แบบสอบถาม ตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัวของครู ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครู และใช้ค่า t-test independent เปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดและเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบ

การสอนของครู จำแนกตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน โดยตั้งค่าระดับนัยสำคัญไว้ที่ระดับ .05 ใช้ค่า F-test เปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนและเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครู จำแนกตามตัวแปรกลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ถ้าพบความแตกต่างจะทดสอบรายคู่โดยใช้วิธี LSD ใช้ค่าสถิติสหสัมพันธ์ผลคูณของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการสอนและเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน

ผลการวิจัย

จากการวิจัยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษมีจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 48.89 และ 50.11 ตามลำดับ) เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 71.53) สอนอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 11.85 - 12.76) และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอน มากกว่า 20 ปี (ร้อยละ 55.57)

2. ปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการใช้อยู่ในระดับมากมี 3 ข้อ คือ มอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอน ($\bar{X} = 3.71$) กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไป ($\bar{X} = 3.58$) ให้ความร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.57$) นอกนั้นมีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยการใช้ในระดับ 3.25 ขึ้นไป มีทั้งหมด 4 ข้อ ตามลำดับ คือ ใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.38$) กำหนดหัวข้อเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสืออ้างอิง ($\bar{X} = 3.36$) ข้อนี้มีความแตกต่างภายในกลุ่มค่อนข้างสูง ติดตามอ่านหนังสือที่ตรงกับกลุ่มสาระฯ ที่สอนจากรายชื่อหนังสือใหม่ที่ห้องสมุดแจ้งให้ทราบ ($\bar{X} = 3.25$) ขอคำแนะนำในการหาข้อมูลหรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งอื่น ๆ นอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.25$)

3. เปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า

3.1 ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โดยครูที่สอนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยในการใช้สูง (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.60 ขึ้นไป) และมีการใช้แตกต่างกันที่น่าสนใจ มี 4 ข้อ คือ ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษในเรื่อง มอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอน ($\bar{X} = 3.81$) ให้ความร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.75$) กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไป ($\bar{X} = 3.65$) และใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียน ($\bar{X} = 3.60$)

3.2 ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกัน มีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 2 เมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างรายคู่

พบว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปศึกษา และคณิตศาสตร์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบความแตกต่าง ดังนี้

ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีการใช้ในเรื่องการกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์ วารสาร และ จุลสาร หรือ กฤตภาค มากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ส่วนเรื่อง การมอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอน พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีการใช้ในเรื่องการมอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอนมากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปศึกษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

3.3 ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้แตกต่างกันมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบความแตกต่าง ดังนี้

ครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และครูที่มีประสบการณ์การสอน 11-20 ปี มีการใช้ในเรื่องการมีส่วนร่วม หรือร่วมมือกับบรรณารักษ์ในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอน 1-10 ปี

ครูที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปี มีการใช้ในเรื่อง การให้ความร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์สอน 1-10 ปี

ครูที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปี มีการใช้ในเรื่อง การขอคำแนะนำในการหาข้อมูลหรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งอื่น ๆ นอกโรงเรียน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอน 11-20 ปี

ส่วนหัวข้อการขอคำแนะนำจากบรรณารักษ์ในการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการ การใช้คู่มือการใช้ห้องสมุด (จุลสาร เอกสาร หรือ แผ่นพับ) เพื่อช่วยในการค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ เช่น การค้นหาหนังสือ สไลด์ทัศนวัสดุที่มีเนื้อหาตรงกับรายวิชาที่สอน การขอความช่วยเหลือในการค้นคว้าจากบรรณารักษ์ เพื่อจัดทำเอกสารประกอบการสอน การขอคำแนะนำในการใช้บริการต่าง ๆ ของห้องสมุด และการกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไป พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ไม่พบความแตกต่าง

4. เจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่าครูมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนอยู่ในระดับมาก

5. เปรียบเทียบเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า

5.1 ครูที่สอนในโรงเรียนขนาดต่างกัมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 4 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่าครูที่สอนในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

5.2 ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่างกัมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 5 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

5.3 ครูที่มีประสบการณ์การสอน ต่างกัมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 6 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่าครูที่มีประสบการณ์การ

สอน มากกว่า 20 ปี มีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอน 11-20 ปี

6. ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจสำหรับการอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน พบว่า โดยรวม ครูโรงเรียนมัธยมศึกษามีการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนส่วนใหญ่มีอายุมาก คือ 51 - 60 ปี และมีประสบการณ์การสอน มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป จึงเคยชินกับการสอนในรูปแบบเดิม คือการบรรยายในชั้นเรียนโดยใช้หนังสือเรียนและเอกสารที่ครูผู้สอนมีอยู่เพื่อใช้ประกอบการสอนเป็นหลัก กอปรกับหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษากำหนดเนื้อหาให้นักเรียนต้องเรียนมากและเวลารายคาบเรียนเป็นตัวบังคับ จึงทำให้ครูเป็นกังวลว่าจะสอนไม่ทันจึงไม่จัดกิจกรรมที่จะใช้ห้องสมุดเพื่อประกอบการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจาวรจณ จันทาศรี (2541) ที่พบว่า ทรัพยากรสารสนเทศที่ครูใช้ส่วนหนึ่งมาจากทรัพยากรสารสนเทศที่ตนเองมีอยู่ ใช้ความรู้ความจำเดิมของตนเอง และใช้การพูดคุยปรึกษากับผู้อื่น

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูมีการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนในระดับมาก ในเรื่องการมอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตจะทำให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัย สะดวกรวดเร็ว และสามารถใช้ได้บ่อยตามความต้องการโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ นอกจากนี้ ยังเป็นการฝึกทักษะในการสืบค้นข้อมูลอีกด้วย ส่วนในเรื่องการกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูส่วนใหญ่ยังไม่สะดวกที่จะนำนักเรียนไปเข้าห้องสมุดในคาบเรียนเนื่องจากจะทำให้สอนไม่ทันตามที่หลักสูตรกำหนด จึงใช้วิธีสั่งงาน หรือมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุด และยังเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักความรับผิดชอบในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนอกเวลาเรียน จากงานที่ได้รับมอบหมายจากครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิตา ซาติกิจอนันต์ (2536) ที่พบว่า สาเหตุที่ครูโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดโรงเรียนประกอบการเรียนการสอน คือ ต้องการให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวางขึ้น ห้องสมุดจัดเตรียมสิ่งพิมพ์ไว้ให้บริการ และต้องการฝึกให้นักเรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ส่วนเรื่องการให้ความร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ นั้น ครูใช้ในระดับมาก อาจเป็นเพราะรูปแบบของกิจกรรมและนิทรรศการที่ห้องสมุดจัดขึ้นส่วนใหญ่มีประเด็นที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนและมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่าง ๆ เช่น กิจกรรมและนิทรรศการวันสำคัญ หรือเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ เป็นต้น และครูบรรณารักษ์สามารถช่วยเหลือ ในการค้นหาและการจัดเตรียมข้อมูลที่จะใช้นำเสนอได้เป็นอย่างดี สามารถการลดภาระงานของครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ลงได้บ้างและทำให้การปฏิบัติงานของครูสะดวกมากยิ่งขึ้น ดังนั้นครูจึงมักให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือโดยให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมและนิทรรศการที่ห้องสมุดได้จัดขึ้นในระดับมาก

ครูมีการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนในระดับปานกลาง ในเรื่องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา จึงทำให้ครูต้องใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับวิชาที่ตนเองสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของวณิตา ซาติกิจอนันต์ (2536) ที่พบว่า ครูได้กำหนดกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพื่อทำรายงานในวิชาของตนประมาณภาคเรียนละ 6 - 10 ครั้ง ส่วนเรื่องกำหนดหัวข้อเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสืออ้างอิง มีการใช้ระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะพิเศษของหนังสืออ้างอิงโดยเฉพะงานานุกรม สารานุกรม และ

แผนที่ เป็นหนังสือที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความหมาย ที่ตั้ง และเรื่องราวอันเป็นข้อมูลพื้นฐาน จึงสามารถใช้เวลาในการอ่านค้นคว้า หรือค้นหาส่วนที่ต้องการได้โดยไม่ต้องอ่านทั้งเล่มก็สามารถตอบใจของครูที่มักกำหนดกิจกรรมเพียงแค่ว่าหัวข้อเกี่ยวกับเนื้อหา ที่ตนเองสอนเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวนิดา ซาติกิจอนันต์ (2536) ที่พบว่าครูบรรณารักษ์จัดบริการแก่ครูและนักเรียน ในการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนโดยส่งเสริมให้ใช้สารานุกรมสำหรับเยาวชน และหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ ในห้องสมุด

ลำดับต่อมา ครูมีการติดตามอ่านหนังสือที่ตรงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่สอนจากรายชื่อหนังสือใหม่ ที่ห้องสมุดแจ้งให้ทราบ และการขอคำแนะนำในการหาข้อมูลหรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งอื่น ๆ นอกโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอน มักต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาตรงกับวิชาที่ตนเองสอน การได้รับข้อมูลรายชื่อหนังสือใหม่ที่ตรงหรือใกล้เคียงกับ สาขาวิชาที่สอนจึงเป็นสิ่งที่ดีสำหรับครู นอกจากนี้ ทรัพยากรสารสนเทศบางอย่างไม่มีให้บริการในห้องสมุดโรงเรียน แต่ครูมีความต้องการใช้เพื่อประกอบการทำผลงานทางวิชาการ เช่น งานวิจัยทางการศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ หรือเอกสารและข้อมูล เฉพาะทางจากห้องสมุดเฉพาะที่ครูต้องการใช้เพื่อนำไปจัดเอกสารประกอบการสอน จึงทำให้ครูสนใจที่จะขอคำแนะนำในการ หาข้อมูลหรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งอื่น ๆ นอกโรงเรียนจากครูบรรณารักษ์

2. เปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระ การเรียนรู้

2.1 ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สอนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน โดยครูที่สอนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนในโรงเรียนที่มี ขนาดใหญ่พิเศษ ในเรื่องการมอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอน การให้ความ ร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ การกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไป ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไป และการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โดยสังเกตได้จากการจัดลำดับผลการสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ตั้งแต่ พ.ศ. 2548 - 2552 พบว่า เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียน เรียนเก่งต่อเนื่องกันถึง 5 ปี (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ). 2553: ออนไลน์) ซึ่งจากคะแนนผลการสอบ O-NET มีผลทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือผู้บริหารโรงเรียน และครูที่สอนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ต้องหาวิธี ปรับกลยุทธ์ในการเรียนการจัดการสอนของโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ สูงขึ้น วิธีการที่ครูนิยมใช้มากที่สุดคือ การมอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่ สอน เพราะนอกจากจะทำให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัย สะดวกรวดเร็ว ใช้งานได้ง่าย และใช้ได้บ่อยตามความต้องการโดยไม่จำกัด เวลา และสถานที่แล้ว ยังเป็นการฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งครูมุ่งหวังให้นักเรียน มีความสามารถและมีทักษะในการใช้ เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูล และเพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานกำหนดพุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 3) นอกจากนี้การให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากนิทรรศการ และกิจกรรมที่ครูบรรณารักษ์ร่วมมือกันจัดขึ้นก็เป็นวิธีสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่สามารถทำได้ง่ายและนักเรียนให้ความสนใจ เพราะเนื้อหาของกิจกรรมและนิทรรศการดังกล่าวจะเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับเนื้อหาในการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ จึงเป็นการทบทวนเนื้อหาหรือความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันเพ็ญ พิชญวดีน (2540) ที่พบ ว่าครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและช่วยประชาสัมพันธ์งานห้องสมุด รวมถึงการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดด้วย ซึ่งจากการสัมภาษณ์หัวหน้างานห้องสมุดโรงเรียนวัดบวรนิเวศ โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย และโรงเรียนวัดมกุฏกษัตริย์ (กาญจนา เดชดี: ปิยะพร ดาวกระจ่าง: และสุภา ไม้สีต. 2554: สัมภาษณ์) พบว่าวิธีการหนึ่ง

ที่ครูนิยมใช้คือ การกำหนดหัวข้อเรื่องให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไปภายในห้องสมุด เพราะจะทำให้ นักเรียนได้ข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องที่เรียนมากกว่าการอ่านจากหนังสือเรียน หรือฟังครูบรรยายเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ณิชนันท์ พลเวียงพล (2543) ที่พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มเติมมากที่สุด รวมถึงการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นวิธีการที่ครูนิยมนำมาใช้อีกวิธีหนึ่งด้วย (ประยูร แถมจ่อหอ; บุญยรัตน์ สืบยกุล; และ อาจารย์สา สาส์ลิน. 2554: สัมภาษณ์)

2.2 ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่างกันมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน แตกต่างกัน โดยครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการ สอนมากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์และกลุ่มการเรียนรู้ศิลปศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะธรรมชาติของ วิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงอัน เป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าของโลกในยุคปัจจุบัน เพื่อนำข้อมูลและเหตุการณ์ต่าง ๆ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ตลอด จนนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีเหตุผล จึงต้องมีการศึกษาค้นคว้าจากทรัพยากรสารสนเทศที่หลากหลายประเภท จึงทำให้ ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีการใช้มากกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์และกลุ่ม การเรียนรู้ศิลปศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์ วารสาร และจุลสารหรือกฤตภาค ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีปริมาณการใช้ มากกว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และ สุขศึกษาและกลุ่มการเรียนรู้ พลศึกษา ทั้งนี้อาจเป็น เพราะหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่นำเสนอเนื้อหาซึ่งสะท้อนประเด็นทางสังคม วัฒนธรรม ใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่ายไม่เน้นวิชาการมาก เกินไป นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ยังมีเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษาน้อย เพราะ ส่วนใหญ่กลุ่มสาระการเรียนรู้ดังกล่าวจะเน้นความเป็นวิชาการ การคิดคำนวณ การนำทฤษฎีมาอธิบาย การฝึกทักษะโดยใช้ แบบฝึกหัด ซึ่งนิยมเผยแพร่ในสิ่งพิมพ์รูปแบบอื่น ๆ เช่น เอกสารการวิจัย หนังสือ ตำรา เป็นต้น ส่วนวารสาร และจุลสาร หรือกฤตภาค เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาที่ครูต้องการเน้นให้นักเรียนได้รับรู้ข่าวสาร ข้อมูลที่ทันสมัยเพื่อใช้ประกอบการเรียน จึง สนองตอบความต้องการได้ดีที่สุด ดังนั้น ครูในกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจึงมักให้นักเรียนไปศึกษา ค้นคว้ามากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และ สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงาน วิจัยของวันเพ็ญ พิชญวดี (2540) ที่พบว่าครูที่สอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตส่วนใหญ่ได้มอบหมายให้นักเรียนอ่าน หนังสือพิมพ์จากห้องสมุดเพื่อหาข่าวประจำวันนำเสนอในชั้นเรียน

ส่วนในเรื่องการมอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอน พบว่าครูที่ สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีการใช้ในเรื่องการมอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูล จากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอนมากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ ศิลปศึกษา และคณิตศาสตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความทันสมัย ทันเหตุการณ์สอดคล้องกับหัวข้อและเนื้อหาวิชาในกลุ่ม สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มากกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปศึกษา และคณิตศาสตร์ที่มุ่งเน้นใน ด้านการฝึกทักษะความชำนาญเป็นส่วนใหญ่

2.3 ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่างกันมีปริมาณการใช้ห้องสมุด ประกอบการสอนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนทั้ง 2 กลุ่ม ต่างก็มีเวลาในการเข้ามาใช้ห้องสมุดน้อยเพราะ มีชั่วโมงสอนมากส่วนใหญ่ตั้งแต่ 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวนิดา ชาดิทธิจอนันต์ (2536) ที่พบว่า ปริมาณการสอนโดยใช้ห้องสมุดของครูประถมศึกษาในระดับมาก และระดับน้อย ไม่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ในการ สอน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอน มากกว่า 20 ปี และ 11 - 20 ปี มีส่วนร่วมหรือร่วมมือกับบรรณารักษ์ในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอน 1 - 10 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์การสอน มากกว่าย่อมเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ที่เกิดจากการสั่งสมมาเป็นเวลานาน จึงสามารถให้ความร่วมมือกับบรรณารักษ์ในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดได้มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อย นอกจากนี้ครูที่มีประสบการณ์การสอน มากกว่าย่อมทำให้รู้จักหนังสือและเห็นความเชื่อมโยงของเนื้อหาในรายวิชาที่สอน รู้ว่าสิ่งใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับรายวิชาของตนเอง จึงสามารถให้คำแนะนำหรือเสนอแนะหนังสือได้ตรงกับความต้องการของครูและนักเรียนได้มากกว่า บรรณารักษ์ที่คัดเลือกหนังสือในสาขาวิชาต่าง ๆ เพียงคนเดียว

ลำดับต่อมา ครูที่มีประสบการณ์การสอน มากกว่า 20 ปี มีการให้ความร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอน 1 - 10 ปี อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนมากจะรู้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอน การดูแลชั้นเรียน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่าอีกทั้งครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่าได้เห็นผลของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะทราบว่าการจัดกิจกรรมใดจัดแล้วได้ประโยชน์กับนักเรียนจริง ๆ เพราะได้มีโอกาสลองผิดลองถูก มามากแล้ว ครูที่พบปัญหามากกว่าจึงจำเป็นต้องแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายรวมทั้งการให้ความร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ นั้น จะยังประโยชน์ให้กับครูเป็นอย่างมาก ซึ่งจากการสัมภาษณ์หัวหน้างานห้องสมุดโรงเรียนวัดบวรนิเวศ โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย และโรงเรียนวัดมกุฏกษัตริย์ (ประยูร แกมจ้อหอ; บุษยารัตน์ สืบยุบล; และสุภา ไม้สัก. 2554: สัมภาษณ์) พบว่าครูให้ความร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ เพราะครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้จะได้ลดภาระงานลงและยังได้ประโยชน์จากเนื้อหาของนิทรรศการไปใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาของตนเองอีกด้วย

ลำดับสุดท้าย ครูที่มีประสบการณ์การสอน มากกว่า 20 ปี มีการขอคำแนะนำในการหาข้อมูลหรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งอื่น ๆ นอกโรงเรียน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอน 11 - 20 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดภายในโรงเรียนในกลุ่มสาระฯ ที่ตนเองสนใจจนครบถ้วนแล้ว และทรัพยากรสารสนเทศบางอย่างมีไม่เพียงพอที่จะต่อยอด หรือไม่มีให้บริการในห้องสมุดโรงเรียนแต่ครูมีความต้องการใช้ เช่น งานวิจัยทางการศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ ที่ครูต้องการศึกษาเพื่อใช้ประกอบการทำผลงานทางวิชาการ หรือเอกสารและข้อมูลเฉพาะทางต่าง ๆ จากห้องสมุดเฉพาะ ครูจึงต้องการหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ภายนอกเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนและการทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะของตนเอง แต่ไม่ทราบแหล่งจึงขอข้อมูลต่าง ๆ จากบรรณารักษ์มากกว่าครูที่มีประสบการณ์สอน 11-20 ปี ซึ่งจากการสัมภาษณ์หัวหน้างานห้องสมุดโรงเรียนวัดบวรนิเวศ โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย และโรงเรียนวัดมกุฏกษัตริย์ (ประยูร แกมจ้อหอ; บุษยารัตน์ สืบยุบล; และสุภา ไม้สัก. 2554: สัมภาษณ์) พบว่า ครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี มักจะขอให้บรรณารักษ์แนะนำแหล่งข้อมูลอื่นนอกห้องสมุด เช่น แหล่งค้นคว้าที่เกี่ยวกับงานวิจัย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำผลงานทางวิชาการของตนเอง

3. เจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ครูมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยเฉพาะโรงเรียนในสวนกลางได้รับการพัฒนา ปรับปรุง และส่งเสริมให้เป็นโรงเรียนน่าน่าเรียน โรงเรียนต้นแบบ โรงเรียนแกนนำในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เช่น โรงเรียนต้นแบบห้องสมุดมีชีวิต โรงเรียนแกนนำการใช้หลักสูตร เป็นต้น ประกอบกับพื้นที่การศึกษาของเขตนี้ มีโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในระดับประเทศอยู่หลายแห่ง จึงได้มีการยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษารวมถึงมาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนให้มีคุณภาพใกล้เคียงกันให้มากที่สุด ซึ่งจากการพัฒนารูปแบบของการจัดการศึกษาและการพัฒนาห้องสมุดดังกล่าว จึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ครูมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนอยู่ในระดับมาก

4. เปรียบเทียบเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้

4.1 ครูที่สอนในโรงเรียนที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน โดยครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น มีห้องสมุดกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีที่เอื้อให้ครูแต่ละคนมากเพียงพอและทั่วถึง ทำให้ครูไม่จำเป็นต้องมาใช้บริการสื่อเทคโนโลยีที่เป็นของส่วนกลางที่จัดไว้ให้บริการในห้องสมุดโรงเรียน จึงทำให้ปริมาณการใช้ห้องสมุดน้อยลง ขณะที่โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ครูยังคงต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีจากห้องสมุดของโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ เมื่อครูมีวิธีสอนโดยการใช้ห้องสมุดอย่างมีระบบมีความมุ่งหวังเพื่อให้นักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดมากยิ่งขึ้น โดยครูเข้าใช้ห้องสมุดบ่อย ๆ รู้จักใช้หนังสือประกอบการสอนหรือใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้มากขึ้นส่งผลดีต่อนักเรียนเพราะการที่ครูมาใช้ห้องสมุดบ่อยจึงรู้จักหนังสือมากขึ้น ทำให้สามารถชี้แนะหรือแนะนำแนวทางการศึกษาค้นคว้าแก่นักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะทำให้นักเรียนรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้า มีเจตคติที่ดีต่อห้องสมุดหากนักเรียนใช้ห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

4.2 ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน โดยครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความแตกต่างด้านเนื้อหาของแต่ละกลุ่มสาขาวิชาการเรียนรู้ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย มีธรรมชาติของเนื้อหาวิชาที่เน้นทักษะกระบวนการเพื่อการดำรงอยู่และการดำเนินชีวิตที่ดี ทำให้ครูสามารถเข้าใช้และเรียนรู้ถึงบริการต่าง ๆ ที่ห้องสมุดจัดไว้ให้บริการอยู่บ่อยครั้ง ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อห้องสมุด ในขณะที่ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์จะสอนโดยเน้นทางด้านการปฏิบัติ การทดลองเป็นส่วนใหญ่ ส่วนครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี มักจะสอนโดยเน้นการปฏิบัติจริง ด้วยความแตกต่างด้านเนื้อหาและสภาพแวดล้อมของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังกล่าว จึงทำให้ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีความคิดเห็นและมุมมองเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดว่าจะมีบทบาทต่อการสอนของตนแตกต่างกัน ส่งผลให้ครูมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน

4.3 ครูที่มีประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน โดยครูที่มีประสบการณ์การสอน มากกว่า 20 ปี มีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอน 11 - 20 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่ครูมีประสบการณ์การสอนมากย่อมทำให้พบกับปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนมากขึ้นด้วยการแสวงหาวิธีการที่จะแก้ปัญหานั้น จำเป็นต้องใช้วิธีการที่หลากหลายและการใช้ห้องสมุดเพื่อประกอบการสอนก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งซึ่งครูนิยมใช้กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในเรื่องของการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ให้มีคุณภาพทัดเทียมกับห้องสมุดโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษในโครงการห้องสมุดมีชีวิต ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2549 - 2551 และโครงการห้องสมุด 3ดี จากโครงการดังกล่าวทำให้ห้องสมุดโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ จำนวน 11 แห่งได้รับการพัฒนาและได้รับรางวัลรับรอง จึงส่งผลทำให้ปริมาณการใช้ห้องสมุดของครูมากขึ้นตามไปด้วย

5. ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนและมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูมีการเรียนรู้ มีประสบการณ์และรู้จักใช้หนังสือ

ประกอบการสอนและการศึกษาค้นคว้ามากขึ้น ดังนั้นเมื่อมีการเรียนรู้ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วย่อมทำให้เกิดความรู้สึกในทางที่ดีหรือไม่ดีตามมา เมื่อมีความรู้สึกแล้วก็จะเกิดการกระทำเพื่อตอบสนองต่อสิ่งนั้น ๆ ในทางใดทางหนึ่ง ในการวิจัยนี้ครูมีเจตคติที่ดีต่อห้องสมุดจึงทำให้เจตคตินั้นมีความสัมพันธ์กับการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนดังกล่าว

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารโรงเรียน

1. ควรมีการประชุมครูเพื่อชี้แจงให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการเรียนการสอนโดยใช้ห้องสมุด ทั้งนี้ ควรเสนอแนวความคิดและวิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด พร้อมทั้งกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนและการศึกษาค้นคว้า
2. ควรให้ครูและครูบรรณารักษ์ร่วมมือกันเพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการใช้ห้องสมุดประกอบการเรียนการสอนให้มากขึ้นกว่าเดิม
3. ควรให้ความสำคัญในการจัดรายวิชา การใช้ห้องสมุดให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตร

ข้อเสนอแนะต่อครู

1. ควรสอนโดยใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากขึ้น โดยแนะนำให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือประสานกับครูบรรณารักษ์เพื่อหาข้อมูลที่ตรงกับเนื้อหาวิชาที่สอนแล้วแจ้งนักเรียน
2. ควรให้ความร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เป็นกรรมการห้องสมุด หรือมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการช่วยกระตุ้น สนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนใช้ห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือหรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะต่อครูบรรณารักษ์

1. ควรศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และให้ความร่วมมือแก่ครู ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่ออำนวยความสะดวก และจัดเตรียมทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและความต้องการของครูและนักเรียน
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ที่ห้องสมุดจัดและควรเน้นการให้บริการในเชิงรุกเพราะจะทำให้ครูสามารถเข้าถึงกิจกรรมได้มากขึ้น
3. ควรมีการสำรวจความต้องการของครูและนักเรียน เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุง หรือพัฒนางานบริการของห้องสมุดต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมที่ครูต้องการให้ห้องสมุดจัดทำเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนในรายวิชาการใช้ห้องสมุดและนักเรียนที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- กาญจนา เดชดี. (2554, 30 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย จารวี พักโพธิ์ ที่โรงเรียนวัดบวรนิเวศ.
- จารุวรรณ จันทราศรี. (2541). **การใช้ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนเพื่อประกอบการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิตยา ศิริสุขสันต์. (2535). **การสอนโดยใช้ห้องสมุดของอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล**. วิทยานิพนธ์ กศม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณิชนันท์ พลเวียงพล. (2543). **องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ห้องสมุดของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนอนุตรพิทยานุกูล จังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุษยารัตน์ สืบยุบล. (2554, 25 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย จารวี พักโพธิ์, ที่โรงเรียนโยธินบูรณะ.
- ประยูร แถมจ้อหอ. (2554, 23 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย จารวี พักโพธิ์, ที่โรงเรียนสตรีวิทยา.
- ปิยะพร ดาวกระจ่าง. (2554, 25 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย จารวี พักโพธิ์, ที่โรงเรียนไทรมิตรวิทยาลัย.
- วนิดา ชาทิกิจอนันต์. (2536). **การสอนโดยการใช้ห้องสมุดของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ที่ห้องสมุดได้รับรางวัลดีเด่น**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วันเพ็ญ พิชญวดี. (2540). **การใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดแพร่**. กศ.ม. (ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.). (2553). **ระบบผลการสอบ O-NET**. สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2554, จาก <http://www.niets.or.th/examweb/frlogin.aspx>
- สุภา ไม้สาก. (2554, 30 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย จารวี พักโพธิ์ ที่โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 - 2554**. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. (2551). **ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1**. กรุงเทพฯ: กลุ่มแผนงานและงบประมาณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.
- อาจารย์ สาสลิณ. (2554, 23 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย จารวี พักโพธิ์, ที่โรงเรียนสตรีวิทยา.
- Jay, Hilda Louise. (1970). **Increasing the Use of Secondary School Libraries as a Teaching Tool**. Dissertation Ph.D. (Library Science). New York: New York University.
- Krejcie, Robert V.: & Morgan, Daryle W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Journal of Educational and Psychological Measurement**. 3: 607-610.